

Handläggare: Jan Ekman
Tfn: 08-508 18 033

Farsta stadsdelsnämnd

Yttrande över remiss gällande organisationsöversyn av Gatu- och fastighetskontoret

Förslag till beslut

Stadsdelsnämnden beslutar att:

- Som svar på remissen överlåta och återopa detta tjänsteutlåtande
- Punkten förklaras omedelbart justerad

Birgitta Berg
Tf stadsdelsdirektör

Stefan Tengbom
Tf kanslichef

Sammanfattning

Stadsdelsnämnden har för yttrande erhållit en remiss gällande organisationsöversyn av Gatu- och fastighetskontoret. Utredningen föreslår att Gatu- och fastighetskontoret delas upp i två förvaltningar, ett Trafikförvaltning och en mark/exploateringsnämnd. Utredningen föreslår vidare att Trafikförvaltningen övertar det ansvar som SDF har för vinterväghållning och barmarksrenhållning och att SDF får ett utökat ansvar för parken d.v.s. utöver drift och underhåll även investering. Om flyttning av teknisk verksamhet från stadsdelarna blir aktuell anser förvaltningen att all teknisk förvaltning överförs. I annat fall föreslår förvaltningen att gränssnitten mellan den centrala förvaltningen och stadsdelarna renodlas och att fler frågor av driftkaraktär förs ut till stadsdelarna.

Ärendets beredning

Detta ärende har beretts inom förvaltningens kansli, sektionen för teknik & miljö

Bakgrund

Stadsdelsnämnden har för yttrande erhållit en remiss gällande organisationsöversyn av Gatu- och fastighetskontoret. Remissen inkom 2004-06-07 och remisstiden är satt t.o.m. 2004-08-27. I detta tjänsteutlåtande väljer förvaltningen att i första hand kommentera de delar av utredningen som direkt påverkar eller berör SDN.

Utredningen i korthet

Kommunstyrelsen har givit stadsdirektören i uppdrag att göra en översyn av Gatu- och fastighetskontoret. Som konsultstöd har företaget Solving Bohlin & Strömberg engagerats. "Utredningsdirektiven betonar att möjligheterna till rationaliseringar, ökad transparens och effektiviseringar skall analyseras och beaktas".

Utredarna har studerat fyra olika huvudstrukturer för organisationen, A, B, C och D:

A. Motsvarar dagens struktur

B. Två förvaltningar bildas, en trafikförvaltning och en mark/exploateringsförvaltning, under en gemensam Trafik- och exploateringsnämnd. Fastighetsförvaltningen föreslås läggas på andra förvaltningar och bolag.

C. Två förvaltningar bildas, en trafikförvaltning och en mark/exploateringsförvaltning, under en gemensam Trafik- och exploateringsnämnd. Fastighetsförvaltningen föreslås läggas på andra förvaltningar och bolag. Trafikförvaltningen övertar det ansvar som SDF har för vinterväghållning och barmarksrenhållning. SDF får ett utökat ansvar för parken d.v.s. utöver drift och underhåll även investering.

Parkinvesteringar i samband med exploateringsprojekt föreslås ligga kvar på fackförvaltning. Likaså föreslås hela ansvaret för "större stadsgemensamma parker" ligga på en fackförvaltning.

D. Alternativet har samma ansvarsfördelning som alt. C. Skillnaden är att trafik och exploateringen hålls samman i en förvaltning med en tydlig struktur där man skiljer på trafikfrågor och exploateringsfrågor.

Utredarna förespråkar alt. C då de anser att det bäst uppfyller uppställda kriterier.

Ett av huvudskälen till att centralisera gatudriften är att utredarna anser att central styrning ger bättre möjligheter att utveckla leverantörsmarknaden för drift- och underhållsentreprenader. Detta skall ske bl. a. genom att utveckla nya

upphandlingskoncept. Utredarna pekar speciellt på att upphandling kan göras som s.k. kombinatorisk upphandling. Genom kombinatorisk upphandling antar utredarna att kostnaderna kan minskas med 10%.

Kombinatorisk upphandling innebär förenklat att entreprenaden delas. Delningen kan göras geografiskt, i olika aktiviteter eller både och. Det står sedan anbudsgivaren fritt att lägga anbud på de delar som intresserar honom. Det kan vara ett enkelt anbud på en del eller en kombination av olika delar. Enligt utredarna kräver upphandlingsformen samordning över större geografiskt område vilket förenklas vid en centralisering av verksamheterna.

Som nämnts ovan föreslår utredarna att SDN ska få ett utökat ansvar för parkerna, d.v.s. utöver drift- och underhåll även investeringar. Om ansvaret för parkinvesteringarna inte överläts till stadsdelsnämnderna blir de organisatoriska konsekvenserna marginella. Däremot kan det bli negativa ekonomiska konsekvenser om inte ansvaret för parkverksamheten är samlat.

Utredarna anser att en centralisering av parken skulle kunna ge ekonomiska vinster i samband med upphandling. Å andra sidan minskas stadsdelarnas möjligheter att göra prioriteringar i parkfrågor. ”Ett grundläggande motiv för det ökade ansvaret för parkerna är att dessa kan användas av SDF för profilering och verklig lokal anpassning där ansvaret för den ekonomiska och tidsmässiga prioriteringen av insatserna tas på den lokala nivån”.

På grund av parkens begränsade omfattning, speciellt i mindre stadsdelar, anser utredarna att det är väsentligt att det finns specialkompetens på fackförvaltningen som kan bistå SDF i dessa frågor. SDF förutsätts utnyttja denna specialkompetens. ”För att verkligen säkerställa att den särskilda parkkompetensen utnyttjas kan övervägas att införa en tvingande regel att den central kompetensen skall rådfrågas inför investeringar”.

Utredarna poängterar att samarbetsformer förvaltningarna emellan kan utvecklas för att gynna lokala intressen och skapa en effektiv gatuförvaltning. Som exempel anges att: ”Trafikkontorets tjänstemän biträder i högre grad, vid behov, SDF vid beredning till och redovisning i SDN av trafik och gatumiljöfrågor” samt ”SDF tjänstemän medverkar och biträder Trafikkontoret i den framtida styrningen och uppföljningen av gatudrift – underhållsverksamhet”.

Ansvaret för upplåtelser av offentlig plats delas idag av Gatu- och fastighetsnämnden och stadsdelsnämnderna. Enligt utredarna handlägger GFK ärenden som är kopplade till gatuunderhållet och SDF handlägger ärenden som är oberoende av gatuunderhållet. Här föreslås ingen förändring av ansvaret förvaltningarna emellan.

Utredarna räknar med att Trafikkontoret behöver förstärkning med ca. 10 årsarbetare vid en centralisering av gatudriften. Enligt enkätsvar från SDF sköts gatudriften av 25 årsarbetare idag. För SDF:s utökade ansvar för parken saknar utredarna underlag för beräkning av ev. resursförstärkning på förvaltningarna. Utredarna antar dock att de blir marginella då SDF förutsätts använda den stadsgemensamma specialkompetensens som finns på den centrala förvaltningen.

Förvaltningens synpunkter på utredningen

Ett av huvudskälen till att centralisera gatudriften är att central styrning förbättrar möjligheterna till att utveckla leverantörsmarknaden. Utredarna pekar särskilt på s.k. kombinatorisk upphandling. Vid en kombinatorisk upphandling kan det hända att ett flertal leverantörer verkar inom samma område. Fler leverantörer ger mer administration för beställaren. Förvaltningen anser därmed att utredarnas antagande att Trafikkontorets förstärkning med 10 personer för gatudriften inte går att fastslå.

Förvaltningen delar utredarnas uppfattning om att leverantörsmarknaden bör utvecklas. Dagens situation med en stor dominerande leverantör är otillfredsställande. Stadsdelarnas storlek är avgörande för möjligheten att dela upp entreprenaden och därmed få in mindre leverantörer. Mindre leverantörer saknar oftast resurser och maskiner för vinterväghållning av tillfartsvägarna (saltgator). Mängden saltgator per stadsdelområde medför att mindre stadsdelar vinner på att samordna upphandlingen av vinterväghållningen på dessa över stadsdelsgränserna. Då en central förvaltning slipper samordningsproblematiken talar det för en centralisering av vinterväghållningen.

För stadsdelarnas utökade ansvar för parken anser utredarna att det endast krävs en marginell resursförstärkning på stadsdelarna. Detta under förutsättning att SDF utnyttjar den centrala specialkompetensen för park. Utredarna befarar tydligen att det finns en risk att stadsdelarna inte utnyttjar den centrala kompetensen och att man kan överväga att införa en tvingande regel att rådfråga den. Man kan fråga sig vilken ställning den rådgivande förvaltningen ska ha och vad det gör med stadsdelarnas möjlighet att profilera sig i frågan. Som förvaltningen framförde i samband med SPO utredningen så finns det en risk att mindre stadsdelar missgynnas om medlen för investering förs ut på stadsdelarna. Medlen bör användas där de bäst behövs sett över hela staden. Således finner förvaltningen att investeringsmedlen även fortsättningsvis bör ligga på en central förvaltning.

För att skapa en effektiv gatuförvaltning poängterar utredarna att samarbetsformerna förvaltningarna emellan bör utvecklas. Som exempel anges att Trafikkontorets tjänstemän i högre grad biträder SDF i gatufrågor samt att SDF:s tjänstemän biträder trafikkontoret i styrning och uppföljning av gatudrift och underhållsverksamhet. Utredarna har inte närmare preciserat vad de menar. Om de menar att SDF även i fortsättningen ska sköta en del av kontrollen har förvaltningen svårt att se att

personalbehovet minskas i nämnvärd omfattning i stadsdelarna. SDF kommer dessutom att sakna befogenhet att åtgärda de problem som upptäcks.

Utredarnas generalisering av ansvaret beträffande upplåtelser är inte helt korrekt. Gatu- och fastighetskontoret ansvarar för fler upplåtelser än de som endast påverkar gatuunderhållet. Som exempel kan nämnas att GFK ansvarar för alla etableringsområden, d.v.s. manskapsbodar och materialupplag e.t.c. som förekommer i samband med t.ex. byggnation. I de flesta fallen är dessa på parkmark och påverkar således parkunderhållet i större utsträckning än gatuunderhållet.

Förvaltningens förslag

Innan omorganisationen av de tekniska förvaltningarna 1993 var ansvaret för park- och gatudriften delad. En av vinsterna med den omorganisationen var att man sammanförde park- och gatudrift, då framförallt renhållning och parkskötsel är viktiga att hålla ihop för att uppnå ett bra resultat. Om flyttning av teknisk verksamhet från stadsdelarna blir aktuell anser förvaltningen att all teknisk förvaltning överförs.

Nuvarande ansvarsfördelning mellan förvaltningarna är inte konsekvent. GFN ansvarar t.ex. för klottersanering av gångtunnlar, vilket måste betraktas som en renhållningsfråga. Förvaltningens erfarenhet är att denna inkonsekvens upplevs som obegriplig och krånglig av Farstas medborgare. Om park- och gatudriften även fortsättningsvis ska ligga på stadsdelarna föreslår förvaltningen att gränssnitten renodlas och att frågor av driftkaraktär överförs från central nämnd till SDN. Förvaltningen anser dessutom att en större del av upplåtelseerna bör handläggas på lokal nivå.

Beträffande de lokaler som nämnden hyr av GFK ser förvaltningen inget som hindrar att de tas över av andra nämnder och bolag. Förvaltningen förutsätter att de organisationer som övertar lokalerna har god kunskap gällande lokalförvaltning så att framtida problem inte uppstår.

Bilagor

1. Utredarnas sammanfattning av utredningen.